

Den påpegede ufuldstændige sammenhæng har i øvrigt eksisteret, siden den første bestemmelse om indtægtsgrundlaget blev fastsat ved kgl. anordning nr 287 af 11. oktober 1937 angående stiftsmidlernes bestyrelse, jf. afsnit 2.2.

Ifølge ordlyden af lov om folkekirkens økonomi § 14, stk. 1, oppebærer fællesfonden renter og udbytte af præsteembedernes kapitaler.

De kirkekapitaler, der bestyres af stiftsøvrigheden, forrentes efter § 8, stk. 2, i Kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 971 af 2. december 2003 om bestyrelse af kirkernes og præsteembedernes kapitaler med 4 pct. p.a. til fordel for vedkommende kirke. I øvrigt indgår renteprovenuet af de forvaltede kirkekapitaler som driftsindtægt for fællesfonden, der afholder alle udgifter vedrørende kapitalforvaltningen. Bekendtgørelsen er udstedt med hjemmel i lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 1. Bestemmelserne om forrentning af kirkernes kapitaler har, som det er beskrevet i afsnit 2.2., altid været udformet således, at disse kapitaler dels forrentes til fordel for vedkommende kirke dels til fordel for fællesskabet.

## 2.2. Forrentning af kirkernes aktiver i stiftsmidlerne

Kirkernes og præsteembedernes likvide aktiver, der bestyres af stiftsøvrighederne, udgør kirkernes og præsteembedernes formue i stiftsmidlerne, jf. lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 1.

Kapitalbeholdningen er oprindeligt opstået ved, at hovedparten af afløsningssummerne for tiender, grundbyrder og jordrente, der blev indbetalt til de enkelte kirke- og præsteembeder i forbindelse med bl.a. præsteløns- og tiendeafløsningsreformerne i begyndelsen af forrige århundrede, blev samlet i puljer med henblik på i første omgang at finansiere driften af kirkerne og præsteembederne og senere at lette lånefinansieringen i folkekirken.

I kirkernes og præsteembedernes andel af stiftsmidlerne indgår endvidere salgssummer fra jord og bygninger, ekspropriationserstatninger, testamenterede gaver og gravstedskapitaler. Gravstedskapitalerne, der udgør langt den væsentligste indskudskapital, består af indbetalte engangsvederlag for vedligeholdelse af et gravsted i en given periode. Ud over kirkernes og præsteembedernes kapitaler indgår endvidere fællesfondens formue i den samlede stiftsmiddelforvaltning.

Da den gamle kirkeskat »tiende« i begyndelsen af forrige århundrede blev afløst, fik kirkerne udbetalt en kompensation i form af tiendebankobligationer med pålydende rente 4 pct. p.a. En forrentning på 4 pct. blev dengang opfattet som en normal forrentning. Det var hensigten, at afkastet af obligationerne og de kapi-

taler, som ville opstå i takt med obligationernes indfrielse, sammen med forskellige indtægter skulle kunne dække kirkernes og præsteembedernes løbende udgifter. Denne forventning holdt som følge af samfundsudviklingen ikke stik. Derimod indledte man en praksis med at genudlåne kirkernes og præsteembedernes kapitaler til kirker og præsteembeder, som i enkelte år havde ekstraordinære udgifter. Porteføljen af udlånsmidler steg, efterhånden som tiendebankobligationerne blev indfriet, ligesom lånepuljen siden er blevet forøget med indbetaling af gravstedskapitaler og salgssummer fra salg af jord m.v.

Da forvaltningsordningen gik ud på, at kirkerne skulle have 4 pct. p.a. i rente af indestående blandt stiftsmidlerne, og da ingen skulle tjene på ordningen, blev renten, som låntagere skulle indbetale, også fastsat til 4 pct. p.a.

Denne politik med ens rentesatser for ind- og udlån har været gældende siden.

Bestemmelsen i lov om folkekirkens økonomi § 23, stk. 1, er, for så vidt angår kirkernes kapitaler, en uændret videreførelse af den indtil 1. januar 1986 gældende bestemmelse i lov om kirkers bestyrelse m.m. § 5. Med hjemmel i denne bestemmelse indeholdt kgl. anordning nr. 287 af 11. oktober 1937 angående stiftsmidlernes bestyrelse bestemmelser om forrentning af kirkernes kapitaler således, at disse blev forrentet med 4 pct. p.a. til fordel for vedkommende kirke, og således at et eventuelt renteprovenu af de forvaltede kirkekapitaler ud over de 4 pct. p.a. tilfaldt kirketiendemidlernes reservefond og fra 1. januar 1987 fællesfonden. Ifølge kgl. anordning nr. 287 af 11. oktober 1937 skulle kirketiendemidlernes reservefond anvendes til at imødegå tab ved kapitalforvaltningen.

Den kgl. anordning nr. 287 af 11. oktober 1937 blev afløst dels af bekendtgørelse nr. 605 af 15. september 1986 om stiftsøvrighedernes bestyrelse af kirkernes og præsteembedernes kapitaler og andre kapitaler dels af cirkulære af 17. december 1986 om stiftsmidlernes forvaltning. Det fremgår af dette cirkulære, afsnit »midlernes bestyrelse«, at kirkekapitalerne blandt stiftsmidlerne forrentes med en af Kirkeministeriet fastsat rente – for tiden 4 pct. p.a. – til fordel for ejeren af kapitalen. Eventuelle overskydende renteindtægter af sådanne midler indgår som driftsindtægt for fællesfonden, der nu bærer risikoen for tab ved kapitalforvaltningen. Udgifterne til driften af stiftskassererkontoret har siden 1919 været afholdt af fællesfonden.

Bestemmelserne om forrentning af kirkernes kapitaler til fordel for både kirkerne og fællesfonden blev videreført i bekendtgørelse nr. 701 af 23. oktober 1993 om stiftsmidlernes bestyrelse, bekendtgørelse nr. 431